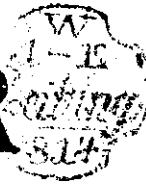

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken, Mártzius 25-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Frantzia Birodalom.

Napoleon Császár a' maga *Troyesben* való létele alatt, Febr. 24-dikén ilyen 4. Dekretumokat adott ki: Egyik által az *Aube* Departamentomabeli Préfektus *Báró Caffarelli* hivatalából letétetett azért, hogy a' maga Departamentomát 's nevezetesen *Nugent* városát elébb oda hagyta, hogy sem az ellenségtől elfoglaltatott volna, és hogy az ellenségnek elkergettetése után oda vissza nem jött. A' másik által a' *Trasimenei (Romai)* Departamentom volt Prefektusa *Röderer*, *Caffarelli* helyébe nevezetett. A' harmadik által *Státustanáts*'éi *Auditor Huw*, az *Aubei* Departamentomba rendeltetett ideig való Prefektussá a' *Röderer* megérkezéséig. —

A' negyedik Dekretomban a' parancsoltatik, hogy mind azok a' Frantziák, a' kik az 1813-dik esztendő Decemberének 20-dik napjától fogva a' Szövetséges Hatalmasságoknak szolgálatjokban vagy akörmű név alatt ő körülettek találtának, irattassanak laistromba, 's ez a' laistrom adattassanak a' ítélőszékek eleibe, hogy ezek a' nevezett személyek ellen, minden egyéb foglalatoságaikat fere tévén leg nagyobb keménységgel való processust indítsanak, 's javaikat a' Status' számára foglalják el. Az is mondatik ebben a' Dekretomban, hogy mind azok a' Frantziák, a' kik az ellenségtől elfoglaltatott Frantzia földön, a' Szövetségeseknek ott létektől fogva, a' régi Királyi Ház' czimereit hordozták, Státus-

arulóknak lenni: hirdettessenek, katona ítélőszékek eleibe állittassanak, 's halállal büntessenek meg. — A' Párisi Monitörben jöttek ki mind ezek a' Dekretumok. Ugyan ezen újságban lehet olvasni, hogy Febr. 24-dikén, mikor a' Frantziák *Troyest* ismét elfoglalták vala, *Gau* nevű volt Emigrans 's *Viderange* nevű régi Királyi testőröz, azért, hogy a' *Lajos* keresztjét hordozták vala, a' hadi ítélőszékek által mind ketten halálra ítéltettek, 's az első meg is öltetett, a' másik pedig csak szökés által menthette meg életét.

Febr. 27-dikén nagy mustrát tartott *József* volt Spanyol Király a' Párisi nemzeti testőröz seregekkel. Ugyan ezen napon meghalálozott *Párisban* az az Oszályos Generális *Reynier*, a' ki, mint a' Frantzia nevezetesebb vezérek' egyike isméretes, a' ki Napoleon Császárnak Egyiptomban is fegyveres társa volt, 's végre a' *Lipsiai* tsatában elfogattatván azolta *Gen. Meerfeldert* tserébe viszszaadattatott. Tsak egy hónapja, hogy *Párisba* megérkezett vala, a' honnét az armadához ismét visszazala indulván *Guignesben* főrrő nyavalyába esett, melyre nézve magát *Párisba* viszsza vitette, a' hol egy pár nap múlva meghalt.

A' Szövetséges nagy armáda' fő hadi szállásáról *Troyesből* *Mártzius* 10-dikén: —

Innét ma ilyen Proklamációt intézett *F. Marschal H. Schwartzenberg* a' Frantziákhoz: —

„Frantziák! Titeket támadásra ingerlenek. A' ti Országlószéktek elősegélője azon mesterséges fogásoknak, mellyek a' szövetséges seregek által elfoglaltatva lévő Departamentumok lakosaiknak fellázasztásokra czéloznak. Tsalárd ígéretekkel iparkodnak eltsábitani benneteket, 's olly eszközök által, mellyek kimutatják annak a' Hatalmassagnak gyengeségét, a' ki azokat a' maga hasznára fordítja. —

„Ti szenvedtek a' számtalan ármádának jelenléte miatt. A' ti Országlószékteken áll, hogy szerentséflenségeteknek véget vessen, a' melly azonnal vissza adja néktek a' tsendességet, mihelyest azt a' békességet elfogadja, mellyet néki *Európa* ajánl. —

„Az öszszeszövetkezett Hatalmasságoknak nem czéljuk meghódoltatni Frantzia országot: de mindazáltal tsak olyan feltételek alatt kötnek békességet, mellyek az ő népeiket, és magát Frantzia országot is bizonyosokká teszik a' tartós tsendesség felől. Az áldozatok, melyeket ti tesztek, múlandók: de a' jó, melynek ily sok, azon egy ügyre nézve öszsze tsatolódott nemzeteknek iparkodásaikból következni kell, állandó. Frantziák! a' ti lételetek 's nemzeti függetlenségetek a' miénkel egyszersmind bátorságba helyheztetődnek; nem fogjátok szemlélni, hogy gyermekeitek olyan ügyért ontsák ki véreiket, a' melly nem illet titeket. —

„Egyedül tsak a' békesség viheti azt véghez, hogy a' szövetséges ármádák Fr. országnak vidékeit oda hagyják. A' Német országi, Belgiumi, Spanyol és Olasz országi utakat új Batalionok lepték el. — Frantziák! Szóllaljatok fel Európának békességéért, melly az öszsze szövetkezett Hatalmasságok iparkodásaiknak egyedül való, 's a' ti kívánságtoknak egyedül méltó czélja. Kívánjátok vissza a' ti Országlószéktektől a' ti plántatartományaitokat (koloniáitokat), kikötőhelyeiteknek kinyitását, 's kereskedésekteknek szabadságát;

mind ezek a' jók ajánlatnak néktek. — Minden a' mit azért tesztek, hogy a' hadakozást folytassátok, reátok térül vissza; 's minden eltévedett vagy eltsábitatott személy bizonyos veszedelemnek teszi ki magát. Költ Troyesben Mártzius' 10-dikén, 1814-ben. —

„Az öszszeszövetkezett nagy ármáda' vezére F. M. Hertzeg
Schwartzenberg.

„Parantsolat.

„Generális *Alixnek*, a' 18-dik katonasztály Komendánsának, Mártzius' 6-dikán azeránt kiadott rendelésére és útasításaira nézve, hogy a' nép *in massa* felkeljen, parantsoljuk, mint következők:

„1) Minden személy, a' ki fegyveres kézzel megfogattatik, és a' felkelt másához tartozik, miut hadi fogoly úgy tartassék, 's az öszszeszövetkezett tartományonak meszsze lévő vidékeikre vitettesék el. Minden városi vagy falusi lakos, a' ki valamely katonát a' szövetséges seregeknél megölt vagy megsebesített, katon' ítélszék eleibe állitassék, és 24 óra alatt agyon lövettesék. —

„2) Minden közönség, a' hol a' lárma harang a' népnek fellázasztására megvonattatik, gyújtattassék fel. —

3) Minden közönség felelni tartozik azon gyilkosságért, melyben az elkövetett. Az ilyen helység ilyen mérték szerént való adóttartozik fizetni: — a' hol 20,000 lakosnál több van, 500,000; a' hol 10,000-tól fogva 20,000-ig való lakos van, 300 ezer; a' hol 5000-tól fogva 1500 lakosok vannak, 100,000 Frankot. A' hol ennél kevesebb lakosok találtnak, ezek is népességekhez képeest fizessenek. —

„4) Minden ármádaszakasz vezérnek hatalom adattatik ezen eszköznek munkába leendő vétettetésekre, és arra, hogy az előkelőbb polgárok közül kezeseket vegyenek magokhoz, a' kik az ármáda' hátanegé küldettének addig, míg a' ki

szabott adó megfizetődik 's a' bűnösök megbüntettetnek. —

„5) Minden közönség, melynek lakosi a' szövetséges seregek ellen *in massa* valamit tesznek, prédáltassék és égettesék - fel. —

„6) Mind azok a' személyek, a' kik olyan parantsolatokat visznek ide-amoda, mellyek a' Gen. *Alix* hirdetésében találtató intézeteknek munkábevaló vétettetésekre czéloznak, a' szövetséges seregeknek kezekbe akadván, mint Spionok úgy tartatassanak, 's azonnal lövettessenek agyon. —

„7) A' szövetséges Hatalmasságoknál lévő minden Frantzia foglyok felelői tartoznak mind azokért a' törvénytelen tselekedetekért, mellyek talám azon katona személyek ellen elkövettetnek, a' kiket a' hadi történetek a' Frantzia seregeknek kezekbe adnak. —

„Mint hogy azonban mi a' magokat békessegesen viselő polgárokat oltalmazni akarjuk: erre nézve a' jelenvaló parantsolatunk' alkalmatosságával mind azokat a' parantsolatainkat megújítjuk, mellyeket a' fenytéktartásra nézve már kihirdettünk. Ezeknek bétöltetésekre az armádaszakaszok' vezérjeik vigyázni fognak. Ide'stova járó [mobilis] tsapatok állítatnak - fel, hogy ezen rendeléseknek bétöltetéseben munkás segedelemmel legyenek. A' jelenlévő parantsolat a' 18-dik katonaosztálynak minden pontjain, mellyeket a' szövetséges seregek már elfoglaltak vagy elfoglalnak, függesztessenek - ki. Költ *Troyesben* a' fő hadi szálláson, Mártz. 10-dikén 1814-ben. —

„A' szövetséges nagy armáda' vezére F. M. Hertzeg
Schwartzenberg.”

Elegyes Dolgok.

A' *Klagenfurti* újságban ilyen magános tudósítás jött - ki: *Veronából* Mártzius 10-dikén: —

„Hogy a' mi fő hadi szállásunk ismét ide jöve, néminemű félelmet okozott eleinten, de tsak azért, hogy a' dolognak oka nem tudatott. Minthogy pedig messze-földön még hajlandóbbak rosszat gondolni az emberek: erre nézve bizonyossá teszem az urat minden jó hazafiaknak megnyugtatósokra, hogy a' fő hadiszállás ide lett hoztatásának semmi egyéb oka nintsen annál, hogy különkülömb armádaszakaszaink jobban öszszegyülekezessenek és megszálltathassanak. Szélső tsoportjaink még most is a' *Mincio* mellett állanak. A' Nápolyi Király munkásan hozzá fogott a' dologhoz. Ide zárva küldöm egy öszszetsapásnak summás leírását (*), a' hol a' Nápolyi seregek Gen. *Nugent*l együtt verekedtek a' Frantziák ellen. Lord *Bentinck* megérkezett (Siciliából) 10,000 Anglusokkal *Livornóba*, 's öszsze fogja tsatolni magát a' Nápolyi Király' és Gen. *Nugent*' seregeikkel, midőn osztán ezen seregek 40 ezer emberekre telnek, ide nem számlálván azon tsapatokat, mellyek még más felel is várattatnak. Ilyen körülállások között nagyon meg kell szorúlni a' Vice-Királynak, 's nem tudjuk minemű eszközöket fog elővenni a' maga megmentésére.“

(*) Az az öszszetsapás, mellyet ezen levélnek írója itt a' tsillag alatt említ, tsak az, mellyet már mi régebben megírtunk, a' hol t. i. Gen. *Sevarolinak* bal lábát egy ágyúgolyóbis elszakasztván, ő *Reggióban* fogságra esett. Most tehát tsak ezeket az újabb körülállásokat jegyezzük - fel ide ezen levélből: — „Gen. *Sevarolin*al 4000 emberek a' Vice-Király' segítségire akartak menni; ezt a' Nápolyi Király megtudta; a' Gen. Gróf *Stahremberg*' seregeit, a' mellyek *Rubiera* mellett állottak, egy Nápolyi Bataliónnal és számos Nápolyi lovassággal megerősítette, 's a' Gen. *Caroscora* egész osztályát is az előbbieneknek segítségkre *Modenán* által *Reggio* felé útnak indította, 's végezetre Mártz. 6-dikán hajnal felé:

a' Király személyesen maga a' Gen. *Sev-
rolé* tsapatjára *Rubiora* és *Reggio* között
oly hevesen réá ütött, hogy azt az ellenség
ki nem állhatván, megfutamodott, 's más nap
Pármáig futott, minekutánna 600 embe-
rei elfogattak. A' *Radetzky* Huszárok-
nak egy osztálya a' Gróf Eszterházy vezér-
lése alatt (ki alatt egy ló el is lövetett), a'
Nápolyiakkal egyetemben szép dítésérettel
említettnek.

A' Párisi újabb tudósítások és közö-
séges levelek magok vallást tesznek arról
a' nagy ijedségről, mellyet ezen népes vá-
rosban, némelly szövetséges előljáró tsapa-
toknak *Meaux* városában Mártzius 2-dikán,
's néhány vakmerő bátor Kozáktsoportok-
nak ugyan ezen hónap' 4-dikén a' Párisi
sorompók előtt való megjelenések okozott
volt. A' *Meaux*béli Polgármester maga
vitte-meg Párisba a' rettentő hírt sebes lö-
fútába. — Hogy az országlószék a' Párisi-
akat az e'féle hírekhez valamennyire elő-
re is hozzá készítse 's bátorítsa, úgy in-
tétze-el a' dolgokat, hogy a' *Mortereau*,
Sezanne, *Nogent*, *Provins*, és *Chateau-
Thiery* városaikból Párisba szaladott Ma-
gistratualis személyeket a' Tanátszáznál
összegyűjtván olyan ülést tartatott, mely-
ben akárkinek szabad volt jelen lenni, 's
az odafutott Polgármesterekkel 's egyebek-
kel oratori megillető módon előbeszélte
a' szövetségesektől elfoglaltatva lévő hely-
ségeknek úgy mondatott szenvedéseiket,
mellyeknek meghalgtatása után a' Párisi
Magistratus is kinyilatkoztatta, hogy melly
igen bánkódják az ő szenvedéseikért, és
megígérte, hogy az ő keserves előadásai-
kat kinyomtatvatván, a' Párisi lakosoknak
megintettetések végett, az úttzákra kira-
gasztatja.

Marsiliából Febr. 12-dikén írták, hogy
Toulonból 3 línea hajók és 3 Fregátok azon
napon a' Vice-Admirális *Cosmao* vezérle-
se alatt a' tengerre kivezvé, a' *Sicid* ne-
vű part mellett az Anglus hajós-sereggel
szembe találkoztak, melly őket azonnal
megtámadta; de tsakugyan mind megme-
nekedtek 's a' Touloni kikötőhelybe ismét
vissza érkeztek a' Frantzia hajók. Keitő
közülök, t. i. a' *Romulus* nevű Línea hajó
és az *Adrienne* nevű Fregát, hátulsók lé-
vén nagy tüzet állottak-ki; annak 70, en-
nek 11 emberei estek-el. A' Londoni tu-
dósítások szerint Febr. 2-dikán és 16-dikán
meglehető szerentséje volt az Admirális
Graham hajós seregéhez tartozó *Venerable*
nevű Línea hajónak. *Madera* szigeténél
két Frantzia Fregátokat fogott-el, az *Alk-
ménét* és *Iphigénát*; annak *Villeneuve*,
ennek *Emeri* voltak a' Kapitányaik; azon
318, ezen 315 hajós legények voltak.

Ugyantsak Febr. 2-dikán történt, hogy
két Frantzia Fregátok, tudniillik az *Atalan-
ta* és *Terpsichore* az *Azores* szigetek mel-
lett egy Spanyol hajót, a' melly 10 millió
Píasterekkel evezett Amérikából *Kadiks*
felé, előtálálván 's elfogván, éppen akkor
két Anglus Fregátok réajok jöttek. A' Fr.
Fregátok nem tudtak egyebet hirtelen tsi-
nalni, hanem 20 embereiket által küldöt-
tek a' Spanyol hajóra oly rendeléssel, hogy
azzal evezzenek-el Frantzia ország felé,
magok pedig szélnek eresztvén vitorláikat
a' széles tengeren tovább mentek. A' gaz-
dag Spanyol hajó azonközben tsakugyan az
Anglusok' kezire került, minthogy azt a'
74 ágyús *Rippon's* a' *Menelaus* Fregát úzó-
be vévén, mikor már a' *l'Orlenti* kikötő-
helybe éppen bévezni akart volna, sze-
rentsésen béérték.

Mártzius 22-dik napján adtak 100 Forint Conventziós pénzért 222 forintot Vül-
tótredulában.

Irta Pántzél Dániel.